

Ejőfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre 12 korona
Félévre 6 korona
Negyedévre 3 korona
Egyes szám ára 12 fillér.

MEGJELENIK VASÁRNAP
ÉS CSÜTÖRTÖK REGGEL

HATÁRŐR

UJVIDEK, 1910.

augusztus 4. csütörtök.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Ujvidék, Petőfi-utca 47. szám,

ahová a lap szellemi s anyagi részét
illető közlemények intézendők.
Ilyen közleményeket és megkeresése-
ket lapunk nyomdája is elfogad.

Az Országos Függetlenségi és 48-as Párt Délvidéki és Alföldi Függetlenségi Párt Ujvidéki Hivatalos Lapja.

Rend.

Most azután már mehet minden. A képviselőház megszavazta az indemnitást, elfogadta az ujoncjavaslatokat és a román kereskedelmi szerződés becikkelyezését. Egyszóval megvan a mindenki által úgy óhajtott u. n. rend. Ami azt jelenti, hogy marad minden a régiben: a többség nem honorálta a magyar nemzeti követelések egyikét sem és nem adott helyet az ellenzék szónokai által követelt szociális reformok egyikének sem.

Az indemnitás részletes tárgyalása során kiviláglott az a tény, hogy a mostani többség, a munkapárt, egy akaratlan, tehetetlen báb-tömeg a kormány kezében. Egy intése a miniszternek a jobboldal padjai felé, egy szemhunyorgatás és kész minden... legyen az a javaslat a nemzet érdekeire káros, szolgáljon az egy kiváltságos osztálynak vagy egyeseknek érdekeiül... mehet, megvan szavazva. Ilyen körülmények mellett nem lenne csodálatos, ha a nemzeti ellenőrzést gyakorló ellenzék elveszítene a reménységet arra nézve, hogy sikerülne fog elérni azokat a célokat, amelyekért annyi önzetlen, lelkes küzdelmet folytatott.

Az események ugyan azt mutatják, hogy eddig hiába. Még csak a fokozatosság elvét sem sikerült sehol sem keresztül vinni. Megtört minden tiszta szándék a bécsi körök makacs ellenállásán és szárnyát szegte minden reménynek az a mindenre kapható politikai frakció, amelynek elve volt mindig: mindent a hatalomért a hatalomnak. Így van az — ismétlem — hogy sem általánosságban, sem apró részletkérdésekben nem történt semmi előrehaladás a minden nemzet jogos vágyait képező szociális, gazdasági és politikai jölet terén. — Fel lehetne ugyan vetni a kérdést, amint hogy teszik is: hát annak a többségnek, amely végre is magyar emberekből áll, nem lenne szándéka, terve annak a népnek a jólétét elősegíteni, amely neki a hatalmat adta, azaz jobban mondva, amelytől, most nem akarom kutatni, hogy milyen eszközökkel, megszerezte. Hát most felállítjuk a tételt így: akarja, de nem lehet, mert nem akarja. Ez ugyan egy kiáltó paradoxonnak látszik, de nem az, mert így van. Mert a magyar embernek mindig az volt a tulajdonsága, illetve annak, aki a hatalomhoz jut, hogy nemzeti büszkeségét valami tulzott szerénységgel rálépeti arra az utra, amely csak az ő érdekeit se-

gitette elő. Le kell itt szegezni azt a sajnálatos tény, hogy Magyarország annyi dicsőségesen indult szabadságharc, jogaiért folytatott elszánt küzdelme árulásba fult, amely mindig — és ez a legsajnosabb — megkapta a jutalmát a nemzet testéből kiszakított vagyonból.

Így történt most is. A mostani kormány vállalkozott a kormányzásra azáltal a nyíltan kimondott céllal, hogy így, úgy, megmutatja majd, hogy milyen hamar be fogja vezetni az országot az ígért földjére. Igért és ígér most is mindent, de már most is meg kell állapítani, hogy sem azokat a követeléseket, amelyeket már számtalanszor megígértek, sem azokat, amelyeket a nemzet számos vonagló társadalmi osztályának jajkiáltása a fülükbe zúg, nem fogják teljesíteni. Ellenben berendezkednek a hatalomra a rendcsinálás hamis ürügye alatt és marad minden a régiben. Ki beszél most itt nemzeti követelések teljesítéséről, akarják-e az önálló bankot, hogy nyomorgó százvezrek életviszonyai megjavuljanak és akarják e kertelés nélkül megalakítani az általános, egyenlő és titkos választó jogot: nem akarják. Nem akarják mert féltik a hatalmukat, amelyet, ha egyszer odaragadtak, csak valami hatalmas, a nemzet jogos haragjából fakadó vihar választ el tőlük.

Nem akarnak semmit, ami nem az ő javukra szolgál. Rendet akarnak, mondják ők, de olyat, amelyben nincs köszönet, amelybe belesir a magyar nemzet lelke és amely lehet ideig-óraig tartó, de semmi esetre sem olyan, amely létfeltétele annak, hogy egy nemzet minden társadalmi rétege megtalálja abban a maga ezer bajának orvoslását, hogy ne legyen kénytelen ezt az országot mostohának tekinteni, amelyből szökik, mert szomorúan kell tapasztalnia, hogy hiába a munka, hiába a becsületesen teljesített állampolgári kötelességek: nem boldogul. És most már ujjonganak, hogy rend van és kaján mosolylyal akarják a »rendtelenséget« azok terhére irni, akik becsületesen szándékkal akarták a nemzet javát. Hát ne örvendjenek olyan nagyon. Dehogy van itt — sajnos — rend. Csak az erőszakkal összetoborzott többség rövidlátósága lát a felszínen rendet.

A nemzet többségének vágyait nem tudják megérteni és reményei mellett süket fülekkel haladnak el.

Ha megértik a bajokat, ha a politikai és anyagi terén mutatkozó jogos követeléseket teljesítik, akkor lesz rend. (s. s.)

Jókai szobra.

Irta: Dr. Bognár Oszkár.

Alig néhány éve, hogy a nagy költőt elföldeltük és mintha a magyar társadalom kezdene róla már megfeledkezni. — Halála után megindult a mozgalom szobrának felállítására, de ez ma már egészen ellanyhult. A magyar sajtót is érheti e téren szemrehányás, mert Jókai műveivel, kultuszával alig foglalkozik. — A magyar sajtóban másra kell a hely. Arra, hogy Senki Péter, immár nagykorúságát elért képviselő mily szellemesen szól a tárgyalás közben, hogy: „Ne zavarja a minisztert! Hallgassa meg a minisztert! stb. Ezt mind fel kell jegyezni, hogy a történelem hézagosa ne maradjon.

Nem rég foglalkozott ugyan a sajtó Jókai-val, de ebben nem volt köszönet. A fölött botránkozott meg, hogy a nagy Jókai özvegye a Jókai ereklyéket külföldön akarja eladni, mert a magyar kormány a megvásárlásukat megtagadta. „Szegény a kultusz-tárca“ — mondják a hivatalosok. Mít törődik a „kultusz“ miniszterium Jókai kultuszával, a halott Jókai-val, mennyivel szebb az élő letört színigazgatókat ügyes tranzakciókkal vagyonhoz juttatni.

A közönség elhidegülésének főokát a sajtó hanyagságában látom, bár tagadhatatlan, hogy Jókai utolsó éveiben kötött házasságával és a mindenkori kormányt támogató politikájával az irodalomban szerzett nimbuzán esorbát ütött. De ezek fölött napirendre kell térnünk, oly esekélyeségek ezek az ő nagyságához mérten. Hiszen házassága szenttelen, tiszta volt. Ez tisztán az ő családi ügye volt, melybe senkinek beavatkozni joga nem lehet. A politikában pedig, a békés, a soha nem haragvó Jókait még elképzelni is szinte lehetetlen a hareias, szilaj, tüzes ellenzéki szónok szerepében. Hiszen közmondásos volt az ő mindent elnéző szelidsége. És a legforróbb 48-as napokban is, a végső szakadásig a békés hurokat pengette és a békepárti lapot szerkesztette. A politikában különben is oly esekély szerepet játszott, hogy az reá árnyékot nem vethet.

Jókai szobrát bizony másként kellene úgy a társadalomnak, mint a sajtónak és különösen ez utóbbinak felkarolnia.

Megmérhetetlen és fel nem becsülhető az a szolgálat, amelyet a becsületesség, az erény hirdetése, a jellemképzés terén a hazaszeretet hirdetésében az ő szintiszta idealizmusával elért. Micsoda kellemes, üdítő oázisként hat, amikor a mai sivár, üzleti szellemű közéletből az ő nemes, ideális szép világába menekülhetünk. Mily fel-emelő ellentét van az ő kristálytisza jelleme és a mai emberek között, kiket — kevés kivétellel az önzés vezet, kik mindent a pénz, az anyagiak szempontjából mérlegelnek; a fárasztó küzdelem, a lélekölő hajsza után regényeivel egy kis szigetre menekülhetünk, ahol nemes, önzetlen, odaadó emberekkel találkozunk. —

BOGDÁNY és Társa

Budapest, VI. Dálnok-u. 12.

Saját házban
Telefon 988.

Ujvidék

II. Rákóczi ut 66.

Telefon 219.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatorna és világítási berendező vállalat.

Sajnos, ma már ott tartunk, — a képviselőről a magyar bíróság mondta ki, hogy „kijárai szabad“, ami annyit jelent, hogy a képviselő állását felhasználhatja seftelésre, csak sokat ne kapjon. Önkénytelenül Arany János azon mondanása jut az ember eszébe, hogy: „Költő hazudj, csak rajt ne esipjenek“.

Különösen az ifjúság jellemképzésére van Jókainak nagy hatása. A hazafias érzelem istápolásának valósággal kiapadhatatlan forrása az ő munkáinak gyűjteménye. „Jókait legjobban jellemzi az, hogy ő az erényből, a szépből, nemesből kultuszt fűz, oltárt emel az erkölcsnek, felmagasztalja az érdemet és követendő mintaképpül állítja oda.

Nincs magyar író, ki oly ismert lenne a külföld előtt, mint Jókai. Nincs Európának — mondhatni — olyan nyelve, beleértve az orosz és törököt is, amelyre műveinek zöme ne lenne lefordítva. A közelmúltban, a repülőversenyek idején történt, — amelyre számos külföldi újságíró is identazott, — hogy több német és francia újságíró kért bennünket magyarokat, hogy vezessük őket Jókai szobrához, hadd nézzék meg annak a magyar írónak a szobrát, kitől oly sok szép regényt olvastak. Mi magyar újságírók pirultunk, szégyenkezünk és — hallgattunk. Az idegen újságírók a helyzetet átérve — elhallgattak, csak az egyik francia, mintha a dolgot nem tartaná egészen helyén valónak, igazgatta idegesen evikkerét.

Pedig a magyar nemzet sokkal, igen sokkal tartozik Jókainak, de úgy látszik ezt nagyon hamar elfelejtette. A 48-as napok után halálos szomorúság és fájdalom bénította el a nemzet erejét. Csak esüggédöket lehet itt találni. A megpróbáltatás ezen nehéz napjaiba Jókai szava volt, mely vigaszt hozott, amely a maró fájdalomon enyhített és reményt öntött a esüggédökbe. — Egy-egy regénye szinte felvillanyozta a buskomorságba esett magyar társadalmat.

Jöttek a 60 as évek, amikor király is, nemzet is, lépéseket tettek a békülés felé. Itt találjuk Jókait, a békülés útját egyengeti. Tollával hamar maga felé irányította az uralkodóház magyar tagjainak figyelmét. Igen rövidesen elnyeri a magyar királyné, József főherceg, később pedig Rudolf trónörökös kegyeit és többet tett a magyar ügynek, mint egy egész sereg nagyképű politikus.

És ennek a nagy magyarnak, aki egy egész Pantheont érdemelne, — még nincs szobra, sőt beláthatatlan időnkig nem lesz.

Úgy látszik, nálunk minden a politikába fullad. Nálunk a protekció országában még a legnagyobb embernek is kisebb-nagyobb politikuskok jóakaratu támogatására van szükségük, hogy szoborhoz jussanak. Nem akar kiesinyítés lenni, de egy Vörösmartynak is szüksége volt rá, hogy veje, Széll Kálmán miniszterelnök legyen; ez idő alatt emelték szobrát. Andrássy Gyula, a nagy külügyminiszter csak úgy tudott a parlament előtt lóra kapni, hogy fia, a miniszter tartotta a kengyelvasat. Tisza Kálmán szobrának ügye már gyorsabb tempóban halad. Sajnos, az önzetlenség itt sem kizárólagos, mert ez csak annak köszönhető, hogy miniszterelnök fia nagy sajtó organumot alapított, amely ugyancsak szorgalmazza a Tisza szobrot. Nem mulik el nap, hogy ne foglaloznék vele.

Jókainak csak egy barátja lehet, — a sajtó. Ime, — itt az alkalom, amikor a vidéki sajtó ugyanazt a hivatást föltheti be, amit a fővárosi sajtó. Felkarolja Jókai szobrának ügyét. Felhívást intéz a közönséghez, hogy adakozzék e nemes ügyre. E helyen szavammat a tanári, tanítói, a lelkeszi karhoz emelem. Hiszen mi helyt szépről, nemesről van szó, első sorban hozzájuk fordulunk. Karolják fel a nagy ember ügyét, szólítsák fel a vezetésük alatt álló társadalmat, a tanításuk alatt álló gyermeket, já-

muljanak filléreikkel Jókai szobrához. Ne kérjenek nagy összegeket, csak krajcárokat, de azután ne legyen a nemzetnek egyetlen tagja sem, aki e szoborhoz legalább egy fillérel ne járult volna.

Megjegyzendő, a gyűjtött összeget a budapesti Magyar Általános Takarékpénztár (V. József-tér 14) kezeli; a gyűjtött összegek ide küldendők be.

A beocsini kazánrobbanás.

Szombaton a déli órákban hire terjedt, hogy a beocsini cementgyárban óriási szerencsétlenség történt kazánrobbanás folytán s a hir nyomán a délután folyamán rémesnél rémesebb dolgokat beszéltek, sőt néhány száz — halott és sebesült — áldozatról tudtak; de a fővárosi lapok egynémelyike is, első híradásban a tényeknek meg nem felelő s ellentétes rémhíreket közöltek. Kiküldött tudósítónk a helyszínén szerzett tapasztalait s a legillétekesebb köröktől nyert információi alapján következőkben számol be a végzetes katasztrófáról.

Szombaton, valamivel 9 óra után szokatlan dörrenés zaja riasztotta fel a gyár embereit s e dörrenést csakhamar két másik, hatalmasabb detonáció követte s ugyanakkor a kazánház körül keletkezett por- és füstfelhő néhány pillanatra mindent eltakart s hatalmas vasdarabok, egy kazán alkatrészei s tégladarabok röpködtek kisebb-nagyobb távolságokra, megölve, vagy megsebesítve, akit értek.

A kazánházban, mely a gépház mellett, külön épületben volt, 5 kazán közül, melyek jul. 11-én vizsgáltattak meg hivatalosan, a kéménytől számított 1., 2., 3. és 5-ik volt üzemben s a harmadik robbant szét, romba döntve a kazánházat s még másik 3 kazánt, míg az első számú jóformán egészen ép maradt. Romba dőlt a gépház melletti lakatos műhely is és a kazánház körüli épületek mindegyikén szintén meglátszanak a pusztítás nyomai, főleg nagyobb mértékben a Duna felé eső raktárépületen, amelynek tetőzetén át a legsúlyosabb vasdarabok hullottak.

A szerencsétlenség első hírére Dr. Schossberger, Dr. Klein, Dr. Kármán, Dr. Fenyő, Dr. Szvinyarev, Dr. Trifkovich, Dr. Brezovszky orvosok azonnal a megfelelő kötőszerekkel Beocsinba siettek, ahol ugyanakkor már a gyári, valamint a futtaki és cserevici orvosok végeztek nehéz teendőiket.

Az áldozatok száma 10 halott, kik közül 4 a kazánházban, 5 a lakatosműhelyben dolgozott s ezenfelül egy vasuti mozdonyvezető, ki a kazánházon kívül az árnyékban ült, mialatt tehervonatának a gépház közelében álló kocsijaiba rakodtak. A sebesültek száma 13 könnyű, akik már hétfőn kint is jártak és 3 súlyosan sebesült, kik közül kettőről lemondtak.

A katasztrófa hírére még szombat, de vasárnap is Ujvidékről s a környékről sok ezren tódultak Beocsinba, de a csendőrség által elzárt vészhelyre, ahol lázas sietséggel dolgoztak a romhalmaz eltakarításán s az esetleg még található áldozatok kiszabadításán, nem juthattak.

A szerencsétlen véget ért áldozatok közül egy török munkást hitsorsosai még vasárnap este temették el saját ritusuk szerint, míg a többi 9 halottat hétfő r. 7 órakor az összes gyári alkalmazottak részvételével nagy gyászpompával temettek el a gyár külön temetőjében; az egyházi gyászszertartást Ujvidékről két r. kat. segédlelkész, Molnár Hugó ref. lelkész s az ág. ev. segédlelkész végezték. A halottak után 6 asszony és 14 gyermek maradt, kiknek jövőjéről maga a gyár is gondoskodik, eltekintve, hogy baleset elleni biztosításban részesülnek.

A katasztrófa óta szorgosan foly a vizsgálat

ugy a mitrovicai bíróság és ügyészség, mint a szakmérnökök részéről s a vizsgálat eddigi adatai szerint mulasztás nem forog fen, holmi boszszuról, dinamitnak tűzbe dobásáról, elhanyagolt rossz kazánról szóló hírek alaptalanok. A kazánrobbanást szakértők szerint a III. kazán tulhevitői okozhatták. Ezek a tulhevitők a kazánhoz tartozva, borda rendszerű csövek, melyek a nagyobbfoku gőz fejlesztésére szolgálnak. E tulhevitőknél történhetett repedés, vagy törés, minek következtében nagyobb mennyiségű víz vált hirtelen gőzzé, mely a kazánt szétvetette.

Bár óriási a kár, főleg az emberáldozatok tekintve, még így is csodaszamba megy, hogy a pusztítás az épületekben nem öltött még nagyobb arányokat.

Említés nélkül nem hagyható, szintén a helyszínén nyert tapasztalat alapján, hogy a gyár vezetője, élén Rosenberg és Hauenschield igazgatókkal, minden lehetőt elkövet a szerencsétlenné vált áldozatok uyomorának, szerencsétlenségének enyhítésére.

HIREK.

Az érsek jubileuma. Dr. Városvy Gyula kalocsai érsek július 26-án érte meg áldozárrá szenteltetésének 46-ik évfordulóját. Minthogy a rajongva szeretett kalocsa-egyházmegyei főpásztor Balat-nfűreden keres enyhülést súlyos bajában és egyenesen meghagyta, hogy papjai és hívei az üdvözléstől és ünnepléstől tartózkodjanak, a tervezett nagyobb szabású ünnepek elmaradtak s az érsek, egyéniségéhez legmélőbban, csendben, külső fény és pompa nélkül, udvari papsága környezetében, tisztán templomi hálaadásra szorítkozva ülte meg e nevezetes évfordulóját.

Ujvidéknek is van „közbeszólója“ címén a szabadkai „Függetlenség“ vasárnapi számában a következőket írja: Bácska büszke lehet. Eddig csak Baja szégyenkezett a miatt, hogy az ő követe a legszellemtelenebb közbeszólója az országgyűlésnek. Most társat kapott Podmaniczky. Ujvidék követe, Szlezák Lajos mungó, aki hasonló tehetségtelenségben szenved, mint Podmaniczky, ugyancsak gyakorolja a közbeszólás mesterségét. Bácskának elromlott jó híréhez még éppen ez kellett, hogy két botrányosan tehetségtelen mungó tegye ország-világ előtt nevetéssé azt a két kerületet, melynek képét viselik. Lám Janiga és Vojnics okosabbak. Ők egyáltalán egy szót sem szólnak. Nem szólják hát el magukat.

Élelmiszerek hivatalos megvizsgálása. Orvosrendőri hatóságunk az élelmiszerek szokásos meghamisítására való tekintetből, utóbbi időben erélyes és szigorú vizsgálatot tartott a piaci élelmiszerek felett s különösen a tej és tejtermékekre fordította figyelmét s ahol hamisítást, tisztátalanságot talált, az egészségre ártalmas árúcekket nemcsak elkoboztattak, de a rendőrkapitányság azonnal az illetőket pénzbírsággal is büntette. Midőn a köz érdekében elismeréssel adózunk a hatóság, első sorban a rendőrkapitányság éber ellenőrzésének, reméljük, hogy ugy az ellenőrzés, mint a vétkesek szigorú büntetése nem fog lanyhulni, mert csak így lehet amugy is méregdrága élelmiszereink meghamisításának megakadályozása és megszüntetése mellett a közegészségügyi viszonyokat javítani is.

A Frohsinn által mult vasárnap a lövöldében rendezett kerti mulatság minden tekintetben pompásan sikerült. A kellemes és kies lövöldei park szokatlan nagy látogatottságnak örvendett, amiben a derült pompás időjárásnak is része volt, de része volt még inkább a program változatosságának. A Frohsinn által előadott férfi és női karok, valamint a vegyes karok rendkívül nagy tetszésben és tapsokban részesültek és méltán,

mert az előadott énekszámok mindegyike exakt előadás volt, aniben Winterfeld Vilmos brombergi konzervatoriumi tanár szakavatott vezényletének volt főérdeme. A világpósta és kontetti dobálás mozgalmas, élénk életet keltett s a valósággal kis állatsereglet számbamenő állatoknak — bárány, malac, pulyka, liba, kácsa, gyöngytyuk, galamb, házinyul, tyuk és kakas kisorsolása rendkívül nagy érdeklődés, egyesekre pedig nagy szerencsével ment végbe. Pezsgő víg élet, jókedv és derült hangulat uralkodott mindvégig s a társaság, melynek ifjabb tagjai valószínűleg áldozatot hoztak ebben a rekkenő nagy melegségben Terpsichorénak, jóval éjjel után kezdett csak oszladozni. Az anyagi eredmény is kielégítőnek mondható, amennyiben a tetemes költségek dacára is, 150 kor. felül jövedelmezett a Krassó-szörénymegyei árvízkarosultak javára.

Fürdőnk hírneve. Az Ujvidéki Városi Ártézi Jódosfürdő rövid félévi fennállása és büszkén vallhatjuk, virágzása óta, hatalmas erővel tör előre az érvényesülés útján és követi magának érdeklődést mindazon betegek körében, akiknek az Ujvidéki Városi Ártézi fürdő közismert áldásos jódosvize javallva van. A fürdő igazgatósága költséget és fáradságot nem kimélve, oly hatalmas és intenzív, nem különben céltudatos reklámmal föl hívja az ország közönségének a figelmét az Ujvidéki Városi Ártézi Jódosfürdőre, amelynek modern és gyönyörű berendezése minden idegent meglep. Majd minden fővárosi napilapban, az összes fővárosi képeslapokban, 70 magyar vidéki lapban, 40 horvát és szerb lapban, 15 szerbiai lapban, 8 boszniai lapban állandó hirdetések jelennek meg. Azonfölül a fürdő titkára, a fürdő alkalmazottja, kocsin már három hete beutazta a Bács megye minden legkisebb községét és községről községre járva, a legkisebb szállásokat sem kerülve el, minden községben 20-30 nagy plakátot helyez el, amely a fürdő pályanyertes, gyönyörű rajzát képezi. Azonfölül a fürdő titkára minden egyes község orvosát, jegyzőjét és köztisztviselőjét és előkelőségét fölkeresi és a fürdő albumát és egyéb reklámtárgyát terjeszti, személyesen is agitál a fürdő érdekében. Ez az amerikai természetű személyes reklám, amely mindenütt a leghatásosabnak bizonyult, céltudatosan lesz folytatva mindaddig, míg Délmagyarország minden községe személyesen fel nem lesz keresve. Hogy ez a reklám meghozza a maga gyümölcsét és Ujvidék idegen forgalmát hathatósan emeli, eziránt kétség nem merül fel. A délmagyarországi orvosösszevetség, amint már említettük, e hó 27-én tartja kongresszusát, amelynek ünnepélyessége érdekében a fürdő igazgatósága mindent elkövet.

Lopás. Vasárnapról-hétfőre virradó éjjel ismeretlen tettes behatolt Ott József cipészmeister Kossuth Lajos utca 4. számú házában levő be nem zárt műhelyébe és onnan 13 pár papucs, 2 pár cipő felsőrészt és 1 szürke tavaszi felöltőt ellopott.

Takonykór. Friedmann Mór városi állatorvos hétfőn reggel egy Ujsovéről Ujvidékre behozott lovon a takonykórt állapította meg, miért is a ló lebukkozva lett és a szükséges óvintézkedések megtételtek.

Bátor életmentők. Dinya Mária és Szűri Istvánné együtt fürödtek vasárnap délután a Ferenc esaternában, miközben mélyebb helyre kerültek és miután úszni egyikük sem tudott, már már a vízbe fuladtak, midőn észrevette küzködésüket a parton sétáló Pervár Száva és Csupsics Mita földművesek, kik habozás nélkül ruhástól a vízbe ugrottak és a két nőt kimentették.

Díjlövészet. Az ujvidéki vadásztársaság szombat délután a polgári lövöldében papirlemez díjlövészetet rendezett. Díjnyertesek lettek 1. Komlós Gyula egy vadásztáska, 2. Jeisel György

Általános

igazság hogy az emberek

egyenlő

véleményre jutnak, ha

közvetlen

tapasztalataik egyenlők. Szerte az egész országban

községenkénti

tapasztalatok bizonyítják immár, hogy százával és ezrével keresik fel az ujvidéki ártézi gyógyfürdőt, melynek vize nem

titkos,

hanem valódi és mégis csodás hatású és könnyűvé teszi a

választást,

hogy pénzünket külföldre vigyük-e, vagy

követeljük

a szenvedő betegtől, e hazájában, Ujvidéken, keressen betegségére enyhületet.

E fürdő jótékony hatása mindenkire, tehát a

nőkre is kiterjed.

(Tiszaistvánfalva) egy fegyvertok és 3. Csupsics Gábor egy vadászsák.

Lövészet. A polg. lövészegylet jul. 31-én megtartott lövészete alkalmával összesen 370 lövés tétetett a 150 m. távol, 5 körű rendes céllapokra és díjnyertes lón, még pedig mély lövésért: Grossinger J., Burmann S., Witz F., Massong P. (ötös), Zanbauer Ág., Aranyosy (négyes); találó lövésért: Witz F. 11/30, Burmann S. 11/23, Tausch J. 10/20.

A polg. magyar Daloskör által e hó 7-én, vasárnap, a lövölde helyiségeiben rendezendő hangverseny műsora a következő: 1. Nyitány: játssza a katonazenekar. 2. Thern K: Dalünnepen. férfikar. 3. Eckert K: Hajósdal, férfikar. 4. Katonazene. 5. Scherlock Hochmetz, magánjelenet előadja: Gyenizse Károly ur. 6. Katonazene. 7. Fráter Lóránd: Száz szál gyertyát száz... férfikar. 8. Andrassy Grófné: Krasznahorka büszke vára, férfikar. 9. Katonazene. 10. Julinek Béla: Népdal egyveleg, férfikar. — A hangverseny, melyet tánc követ, este 1/2 7 órakor kezdődik.

Ujvidéki Fürdőújság címén az ártézi fürdő és vizgyógyintézet igazgatósága augusztus hónapra rendkívüli számot adott ki, mely a fürdő gyógyhatását, eddig elért győzsikerét, a berendezést és a gyógyító eszközök különféle neveit ismerteti. Hírek rovatában többi között Dr. Deák Imre Dr. Trifkovich György és Dr. Szvinyarev Milan ujvidéki orvosok szakvéleménye, orvosi bizonyítványai foglaltatnak, míg az utolsó oldal a fürdőben javulást és gyógyulást talált fürdővendégek nagyszámú sápanyilatkozatait tartalmazza.

Orsz. vásár. A legközelebbi ujvidéki országos vásár f. augusztus hó 6—8. napján tartatik meg s arra — sertések kivételével — minden állat felhajtható.

B. Bodrog vármegye törvényhatósági bizottsága ma, aug. 4-én több sürgős ügy elintézésére való tekintettel rendkívüli közgyűlést tart. A tárgysorozaton nem kevesebb, mint 587 ügydarab szerepel.

Péterrève az alkoholizmus ellen. Péterrève község képviselőtestülete, hogy az alkohol fogyasztásnak gátat vessen, elhatározta, hogy Péterrève községben és határában a koremai italmérési engedélynek tizre való leszállítását, valamint a szatósüzlettel kapcsolatos és önálló pálinkaméréseknek teljes beszüntetését fogja a pénzügyigazgatóság útján kérni.

A siketnémák szegedi intézete felügyelőbizottsága legutóbbi gyűlésén Bácsbodrogvármegyéből a következő újabb siketnémákat vette fel az intézet első osztályába: Wilhelm Lajos Bácsalmásról, Péter István Péterrévéről, Braun Ádám Béregről, Kovács Katalin Martonosról, Pardon Éva Bácsalmásról, Brankova Jovánka Bácsszenttamásról, Jurca István Bácsföldvállról, Sánta András Sajkásgyörgyeről és Pfeiffer Katalin Bácsszentivánról. Feltételeken vétettek fel továbbá Plancsák Julia Bácskeresztúrról, Valka Katalin Kulárról és Kapesz Katalin Ószivacról. E növendékekkel a Bácsbodrogvármegyei gyermekek létszáma 65-re, az intézeti növendékek létszáma 140-re emelkedett. — A bácsbodrogvármegyei gyermekek eltartási díja 13000 koronát tesz ki. Az intézet igazgatósága közli továbbá, hogy 1—2 gyermek részére még van hely, miért is kéri a községek előljáróságait, hogy ha talán kimaradt volna oly 7—10 éves siketnéma gyermek, kinek mostani felvételét a szülők és község egyaránt óhajtják, tudassák e körülményt azonnal az intézet igazgatóságával, hogy a pótfelvételhez a kellő intézkedéseket még idejében megtehesse. — E humánus intézet támogatását a magunk részéről is legmelegebben ajánljuk a hatóságoknak és lapunk olvasóinak.

Felelős szerkesztő: Zanbauer Ágoston.

Politikai főmunkatárs dr. Medvetzky Imre.

Laptulajdonos: az ujvidéki függetlenségi és 48-as párt

Hirdetések.

6815. szám 1910. tkvi.

Árverési hirdetmény.

A titeli kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Aranczki Milos nádajjai lakos végrehajthatónak — Sztanimirov Vuka: (nős Sztajsina Katiczával:) nádajjai lakos végrehajtást szenvedett elleni 600 kor. tőke és járulékaik iránt folytatott végrehajtási ügyében, nem különben az 1881. évi LX. t. cz. 166—167. §. értelmében ezennel csatlakozottnak kimondott Fischer Adolf ujvidéki lakos 160 kor. tőke és járulékaiból álló követelésének behajtása végett az ujvidéki kir. törvényszéknek és a titeli kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság területén a nádajjai 377. számú betétben A I 1—2. sorszámú 670, 671. hrszám alatti 151 b. őisz. ház 141 □ öl udvarral és 274 □ öl kerttel a beltelekben 864 kor. — becsáron nyilvános árverés útján el fog adatni. — Megjegyeztetik, hogy az árverés az elárverezendő ingatlanokra a c. 2. sorsz. alatt Knezsevity Milos javára bekebelezett szolgálmi jogot nem érinti — amennyiben azonban a szolgálmi joggal terhelt ingatlan a szolgálmi jog tartásával olyan árban adatnék el, mely a szolgálom telekkönyvi bejegyzését megelőző tehertételek fedezete szempontjából ezennel 40 koronában megállapított összeget meg nem ütné, az árverés szabálytalanul válik s az ingatlan a szolgálmi jog fenntartása nélkül nyomban elárvereztetik.

Határnapul: 1910. évi augusztus hó 17-ik napjának d. e. 10 órája Nádajja község házához kitűzetik oly hozzáadással, hogy az ingatlan ezen határnapon a becsáron alul is el fog adatni.

Kikiáltási ár a fenti becsár melynek 20%-át venni szándékozók készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi 3333. sz. J. M. R. 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez betenni, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a alapján a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről szabályszerű elismervényt átszolgáltatni kötelesek.

A kir. kincstár, valamint az 1889. évi XXX. t. cz. 10. §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1898. évi XXIII. t. cz. alapján alakult központi hitelszövetkezet bánatpénzt letenni nem kötelesek. —

Kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság Titelen, 1910. évi április hó 7-ik napján.

Dr. Wagner Károly, s. k.
kir. albiró.

4640/tkvi. 1910. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

Véber Ferenc kérelmére az ujvidéki kir. törvényszéknek 607/910. sz. ítélete alapján az árverés a vagyonközösség megszüntetése végett az 1881. LX. t. cz. 144 §-a alapján és a 146. §-a értelmében az ujvidéki kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság területén levő az ófutaki 786. sz. betétben A. I. 1—4. sor sz. a. 9/16. részben Véber Márton és 7/16 részben kisk. Véber Ferenc, Márton, Jakab, Rozina, Magdolna, Ádám és Erzsébet tulajdonul felvett jószágtestre 391 kor. 60 fill. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Ezen árverés megtartására határidőül az 1910. évi augusztus hó 27-ik napjának délutáni 3 órája Ófutak község házához tűzetik ki.

1. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok a kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ -án alul eladatni nem fognak.
2. Az árverési szándékozók tartoznak az ingatlan becsárnak 10%-át, vagyis 391 kor. 60 fill. készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügymin. rend. 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni

Kelt Ujvidéken, 1910. évi június hó 18-án.

Vékey Zoltán, s. k.
kir. tszéki bíró.

Törvényhatósági Nyilvános Vegyvizsgáló állomás Ujvidék.

A nyilvánossági joggal felruházott intézet magán felek részére a következő vizsgálatokat teljesíti:

Élelmi és élvezeti szerek: Tej, vaj, turó, tejföl, ivóvíz, zsír, olajok, méz, paprika, fűszerek, szeszes italok stb.

Technológiai és kereskedelmi cikkek: Petroleum, kenő olajok, fűszerek, borkő, szóda, festék, viasz, szappan, lúgkő, vízkazán táplálásra és ipari feldolgozásra, szén, tőzeg, esersav, timsó, liszt stb.

Mezőgazdasági anyagok: Talaj, istálló és műtrágya, takarmány tápértéke, cukorrépa, keményítő stb.

Orvosi vizsgálatok: Urina, vér, köpet stb.

Az intézet helyisége: **UJVIDÉK, Vasúti u. 2.**

Állomásvezető:

2—3 Dr. Decsy Dezső
városi vegyész.

HIVATALOS ÓRÁK: D. e. 8—11-ig; d. u. 3—5-ig.

Járványok idején és minden időben semmi sem biztosítja jobban az egészséget, mint a jó és emésztésképes gyomor, meg a tiszta ivóvíz. Kiváló eszköz erre

a mohai

„ÁGNES”

F O R R Á S

természetes szénsavdus ásványvíz, mint föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús széntartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógysóknál fogva kettős szere a legkülönbözőbb gyomor, légcső és húgyszervi betegségeknek.

Kedvelt borvíz.

Főraktár Ujvidéken: Dietzgen Imre fia
fűszerkeresk. cégénél. 7—20

Berger Rizzi gépirói, könyvviteli és gyorsírói szakiskolát nyitott,

mely minden hó 1-én és 15-én kezd az illető tanfolyamot, még pedig szigorúan szakképzett, lelkiismeretes és célszerű vezetés mellett.

A legujabb rendszerű írógépek!

A gépirás tanfolyama 2 hétig, a könyvviteli és gyorsírásé 4 hónapig tart. Oktatás nyerhető a német nyelven is.

Díjak: a gépirás egész tanf. 20 kor., könyvviteli 12 kor., gyorsírói 10 kor., a német nyelvi 8 kor. havonként.

Bővebb felvilágosítás és jelentkezés Hánt-utca 5. szám.

Kedvező alkalom önállósításra.

Agilis, ügyes, intelligens fiatal emberek nagyobb vidéki városokban egy

világceég képviselőjét nyerhetik.

Szükséges tőke 2—3000 korona, évi jövedelem szorgalom szerint 6—8000 korona.

Ajánlatok «Szorgalom 38» jelige alatt Mosse Rudolf hirdetőjébe, Budapest, V., Nádor-u. 11 küldendők.

Az Epress utca 53. számú ház, mely nagy kertből és udvarból áll, előnyös feltételek mellett

Házeladás

szabad kézből eladó.

Bővebbet nyujt Nagy András, Ujvidék, Attila utca 16. szám alatt. 1—3

SZULTÁNFORRÁS

A húgyhajtó és húgysavoldó vizek királya, bór- és dús lithion-tartalmu ásványvíz.

Kiváló vegyi összetétele következtében sikerrel alkalmazható vese-, húgykő- és hólyagbajok eseteiben, valamint cukorbetegségeknek, csúszos bántalmaknál; továbbá a légző- és emésztőszervek hurutos bajainak gyógyítására

Igazgatóság: Budapest, IV. Ferenoz József-rakpart 22.
Kútkezelőség: EPERJES.

Ujvidéken kapható minden fűszerkereskedésben.

Minden nő szeret

hatalmának, vagyis szépségének fenntartására áldozni és helyesen teszi, hiszen azért nő, hogy szép legyen. Az elcsufító vörös orr, szeplő, májfolt, mitesszer, pattanás, ráncok, foltok, minden arctisztatlanság és bőrhány eltávolítása kötelessége a nőnek, vétek volna rut arccal élni, ha van megbízható tökéletes szer, mely szépséget teremt. Alttalában a jegjobban szeretik a Kriegner-féle szépség-szereket és pedig az

Akácia-krém, mely 2-3 nap alatt minden szépség-hiányt gyökeresen eltüntet, teljesen ártalmatlan, fehérit, üdít, simít és szépít. **Ara 2 korona.**

Akácia-szappan kellemes, tartós és fűdítő. **Ara 1 korona.**

Akácia-Puder védi a bőrt a nap és szél befolyása, valamint arctisztatlanságok ellen. **Ara 1 korona.**

Aki ezeket a szereket használja, annak nem kell vönüléstől tartania, szépségének hatalmát megtartja a legmagasabb korig. Kaphatók az összes gyógyszertárakban. Postai szétküldés naponta.

KRIEGNER gyógyszerár

BUDAPEST, Kalvin-tér. (Baross-u. 2.)

Szülők figyelmébe.

Intelligens fiatal emberek, kik legalább 4 középiskolát végeztek, szakszerű kiképzést nyerhetnek a műfogtechnika összes ágaiban, mérsékelt honorárium fejében.

Fenyvesi Menyhért

fogászati művek laboratóriumában.

Budapest, V. Fürdő utca 1. sz.

Levélbeli kérdézősködékre válasz. 8—10